

Duygusal Zekanın Cinsiyet Değişkeni Açısından İncelenmesi

Exploring of Emotional Intelligence in Terms of Gender Variable

Elif Yağmur GÜR¹, Serap ÖZTÜRK ALTINAYAK², Serap EJDER APAY³

ÖZ

Duygusal zeka, duyguların ne anlama geldiğini bilmek ve insanların hayatlarında doğru kararlar almak için bunları kullanmak, yönetebilmek ve güdüyü kontrol edebilmeleridir. Bu konuyla ilgili literatürde pek çok çalışma bulunmasına rağmen spesifik olarak cinsiyete göre duygusal zeka arasında fark olup olmadığını değerlendiren bir çalışmaya rastanılmamıştır. Bu nedenle bu araştırma cinsiyete göre duygusal zeka seviyeleri farkını incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma Temmuz-Aralık 2016 tarihleri arasında Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi kampüsünde 17-78 yaş arası, araştırma kriterlerine uyan 685 birey ile yürütülmüştür. Veriler, "Kişisel Bilgi Formu" ve "Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zekâ Ölçeği (GGSDZÖ)" kullanılarak toplanmıştır. Veriler değerlendirilirken sayı, yüzdelik dağılım, ki kare ve *t* testi kullanılmıştır. Araştırmada grupların tanıtıcı özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Araştırmada kadınların GGSDZÖ toplam puanı 140,10±17,46, erkeklerin 139,48±17,96 olarak bulunmuştur. Grupların GGSDZÖ toplam puan ve alt boyutlarının puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bulunmuştur. Araştırmada kadın ve erkeklerin duygusal zekâ puan ortalamalarının benzer olduğu, duygularını hemen hemen eşit derecede kullanabildiği ve eşit derecede iyimser oldukları ancak erkeklerin kadınlara göre duygularını değerlendirmede biraz daha yetenekli olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Cinsiyet, Duygusal Zekâ, Kadın, Erkek

ABSTRACT

Emotional intelligence refers to know what emotions are and use and manage them and control motivation in order to take right decisions in people's life. Even though the literature involves a great number of the related studies, there is no specific study assessing the presence of any difference between gender and emotional intelligence. Therefore, the purpose of the present study was to examine the difference in emotional intelligence levels in terms of gender. The study was conduct with 685 individuals aged between 17 and 78 years, who met the inclusion criteria, between July-December 2016 in the campus of Tokat Gaziosmanpaşa University. The data were collected by using the "Personal Information Form" and the "Revised Schutte Emotional Intelligence Scale (RSEIS)". Number, percentage distribution, chi square, and t-test were used to evaluate the data. The results of the study revealed no statistically significant difference between the descriptive characteristics of the groups. It was found that while RSEIS total score of the women was 140.10±17.46, RSEIS total score of the men was 139.48±17.96. The difference between RSEIS total scores and subscale mean scores of the groups was not statistically significant. It was concluded in the study that men and women had similar emotional intelligence scores, they could use their emotions almost at the same level and they were equally optimistic but the men were more capable of appraising their emotions than the women.

Keywords: Gender, Emotional Intelligence, Female, Male

Bu çalışma, 4. Uluslararası & 8. Ulusal Ebelik Öğrencileri Kongresinde Poster Bildiri Olarak Sunulmuştur (20-22 Nisan 2017, Bruni Üniversitesi, İstanbul)

¹Dr. Öğr. Üyesi, Elif Yağmur GÜR, Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, yagmur_8707@hotmail.com, ORCID:0000-0002-4949-3614

²Öğr. Gör. Serap ÖZTÜRK ALTINAYAK Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, serapozturk88@hotmail.com, ORCID:0000-0002-3882-0966

³Doç Dr. Serap EJDER APAY Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, sejder@hotmail.com, ORCID:0000-0003-0978-1993

İletişim / Corresponding Author: Serap ÖZTÜRK ALTINAYAK
e-posta/e-mail: serapozturk88@hotmail.com

Geliş Tarihi / Received: 09.07.2018
Kabul Tarihi/Accepted: 29.04.2019

GİRİŞ

Duygusal zekâ, kişinin kendini tanımasına, anlamlandırmasına ve bireylerin kendileri ile barışık bir yaşam sürdürmesine, toplum içinde yararlı eylemler yapmasına, çevresindeki insanlarla sağlıklı ilişkiler yürütmesine imkan sağlayarak sağlıklı bir toplumun oluşturulması için önemli bir kavramdır. Thorndike'nin 1920'li yıllarda sosyal zeka kavramını ileri sürmesi ile duygusal zekâ kavramının da temellerinin atıldığı kabul edilmektedir.^{1,2} Salovey ve Mayer (1990) duygusal zekâyı kavramsal olarak ele almış ve duygusal zekâyı, "bireyin hem kendi hem de başkalarının duygularını değerlendirmesi ve kendi yaşamında başarıyı sağlayan çok sayıdaki yeteneklerin bir bütünü" olarak tanımlamıştır.³

Duygusal zeka kavramı 1920'den beri pek çok açıdan araştırılmıştır. Kuzu ve Eker (2010) hemşirelik öğrencilerinin duygusal zeka ve iletişim becerilerinin diğer üniversite öğrencileri ile karşılaştırmalı olarak değerlendirmiş, Babaoğlu (2010) ise okul yöneticilerinde duygusal zekayı değerlendirmiştir.^{4,5} Yılmaz Karabulutlu ve ark.'nın 2011 yılında hemşirelik öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkiyi araştırmış ve bu araştırma sonucunda öğrencilerin duygusal zekalarının ortalamadan biraz yüksek olduğunu saptamışlardır.⁶ Tamdağ ve ark.'nın (2014) hemşirelik öğrencileri ile yapmış oldukları bir başka araştırmada ise öğrencilerin duygusal zekalarının yeterli düzeyde olmadığı bulunmuştur.⁷ Sevindik ve ark.'nın (2012) "Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin duygusal zeka düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi" başlıklı başka bir araştırmada ise öğrencilerin duygusal zekalarının orta düzeyde olduğunu saptamışlardır.⁸ Karaman Özlü ve ark.'nın (2016) farklı alanlarda eğitim alan öğrencilerin duygusal zeka seviyelerini kıyasladıkları araştırmada; doğa bilimlerindeki öğrencilerin duygusal zeka seviyeleri düşük bulunurken, sağlık ve sosyal bilimlerdeki öğrencilerin duygusal zeka seviyelerini orta düzeyde bulmuştur.⁹

Duygusal zeka kavramı, bireyin kendisini ifade etme ve anlama yeteneğini, çevresindeki diğer insanları anlama ve bu insanlarla ilişki kurabilme yeteneğini, duyguları nasıl kontrol edebilme ve yönetebilme becerisini, değişimi yönetme ve adapte olma becerisini, kişisel/kişilerarası sorunları çözebilme yeteneğini, iyi, sağlıklı bir ruh hali yaratabilme ve bireyin kendi kendini güdüleyebilmesini içermektedir.^{10,11} Duygular nasıl davranacağımızı etkileyen önemli faktörlerden biridir. İnsanlar hayatlarını büyük ölçüde etkileyecek kararlar verirken bile duygulardan etkilenmektedirler. Duygular çocukların nasıl iyi yetiştirilebileceğini ve okulda nasıl başarı sağlayacağını, insanların iş hayatında nasıl başarılı olacağını, kişilerarası ilişki ve iletişim gibi pek çok açıdan hayatımızı etkilemektedir.¹² Görüldüğü gibi duygusal zeka hayatın her alanının bir parçası olarak insanların karşısına çıkmakta ve yaşamlarını etkilemektedir. İnsanların hayatında olumlu yöndeki değişimlerin artması için duygusal zekayı etkileyen faktörlerin bilinmesi ve belirlenmesi gerekmektedir. Duygusal zekayı olumlu yada olumsuz yönde etkileyen pek çok faktör vardır. İnsanların çocukluk çağındaki aile ortamı, geçmişte deneyimlediği duygusal deneyimler ve bazı kişisel gelişim teknikleri duygusal zekayı olumlu yönden etkilerken; duyguların uygun bir şekilde ifade edilmemesi sonucu ortaya çıkan üç duygu durumu "biriktirilmiş, parazit ve elastiki duygular" duygusal zekayı olumsuz yönden etkilemektedir.¹³

Biyolojik faktörlerden biri olan cinsiyet de duygusal zekayı etkileyebilir. Yaşam dönemlerinde erkek ve kadınların duygusal zekalarının ön planda olduğu konular değişiklik gösterebilmektedir. Cinsiyetler arasındaki bu farklılık bireylerin olaylara bakış açılarını ya da karar vermelerini etkileyebilmektedir. Bu sebeple bireylerin kendi duygularını tanımaları ve onları nasıl kontrol edebileceklerini öğrenmeleri büyük önem taşımaktadır. Duygusal zeka insanların hayatını pek çok yönden etkileyebilmektedir. Yaşam boyu da geliştirilebildiği için bu

araştırmada duygusal zekanın cinsiyet ile ilişkisinin olup olmadığının belirlenmesinin önemli olduğu ve araştırma sonucunun literatüre katkı sağlayacağı düşünülmüştür.

Duygusal zekanın insan yaşamını pek çok açıdan etkilediği göz önüne alınırsa insanlarla sürekli iletişim halinde olan ebelerin mesleki yaşantılarında daha başarılı olabilmeleri ve kendi duygu - düşüncelerinin yanı sıra onlara başvuran bireylerinde duygu ve düşüncelerinin farkında olmaları için duygusal zekalarının geliştirilmesi önemlidir. Literatürdeki bazı çalışmalar da duygusal zekası yüksek olan bakım vericilerin hasta ve hastanın ailesi ile tedavi edici iletişimi daha çok geliştirebildiği ve stres yönetimini daha iyi sağladığı saptanmıştır.^{14,15} Bu sebeple duygusal zeka; başvuruları anlayabilme ve onların duygularını yönetebilme yeteneğinin ebelerde geliştirilmesi önemlidir. Kadının yaşam dönemleri, gebelik, doğum ve doğum sonrası bakımı gerçekleştirirken olası

problemleri çözmede, ebeler duygusal zekalarını kullanarak problem çözme yeteneklerini artırabilir. Ebelik mesleği temelde bireye destek olan, karşılıklı güven ve etkileşime dayalı bir meslek grubudur. Bu sebeple ebelerin onlara başvuran bireylerin duygu ve ihtiyaçlarını anlamada duygusal zekalarını kullanabilmeleri önemlidir.²

Duygusal zeka ile ilgili yapılmış araştırmalar bulunmaktadır.¹⁶⁻¹⁹ Yapılan araştırmalarda duygusal zekanın çeşitli yönleri araştırılmış, pek çok yönden kişinin hayatını etkilediği ve yaşam boyu geliştirilebileceği bulunmuştur.²⁶⁻²⁸ Bu konuyla ilgili literatürde çalışmalar bulunmasına rağmen spesifik olarak sadece cinsiyete göre duygusal zeka seviyeleri arasında fark olup olmadığını araştıran bir çalışmaya rastlanılmamıştır.¹⁶⁻²² Bu nedenle bu araştırma cinsiyete göre duygusal zeka seviyeleri arasındaki farkı incelemek amacıyla yapılmıştır.

MATERYAL VE METOT

Araştırmanın Tipi

Tanımlayıcı tipte bir araştırmadır.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi kampüsünde rastlanılan 17-78 yaş arası bireyler oluşturmaktadır. Gelişigüzel örnekleme yöntemi kullanılarak; Temmuz-Aralık 2016 tarihleri arasında ilgili üniversitenin kampüsünde rastlanılan, araştırmaya katılmaya gönüllü, belirlenen yaş aralığında olan, okuma yazma bilen ve iletişim problemi olmayan 348 kadın, 337 erkek ve toplamda 685 birey araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. GGSDZÖ'nin geçerlilik güvenilirliği 17-78 yaş arası yetişkinler için uygun olduğundan bu araştırmada da aynı yaş aralığında olan bireyler araştırma kapsamına alınmıştır.

Veri Toplama Araçları

Veriler toplanırken literatür doğrultusunda araştırmacılar tarafından hazırlanan "Kişisel

Bilgi Formu" ve "Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeği" kullanılmıştır.^{8,9,11}

Kişisel Bilgi Formu; katılımcıların sosyo-demografik özelliklerini içeren toplam 10 sorudan oluşmaktadır.

Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeği (GGSDZÖ); Schutte ve ark.ları tarafından 1998 yılında geliştirilen ölçeğin ilk hali 33 maddeyi kapsamakta ve tek faktörlü bir yapıdan oluşmaktadır.^{11,23} Austin, Saklofese, Huang ve McKenney²⁴ tarafından 2004 yılında ölçekte yer alan bazı maddeler tersine çevrilmiş ve yeni eklenen maddelerle de ölçek 41 madde olarak yeniden düzenlenmiştir.¹¹ Yeniden düzenlenen GGSDZÖ'nün, Türkçe'ye uyarlaması Tatar, Tok ve Saltukoğlu tarafından (2011) yapılmıştır.¹¹ 41 madde ve üç alt boyuttan oluşan ölçeğin Cronbach-Alpha iç tutarlık katsayısı 0,82'dir.¹¹ Bu araştırmada Cronbach alfa değeri 0,84 olarak bulunmuştur. GGSDZÖ' den minimum 0 maksimum 205 puan alınabilmekte ve bu çalışmada kadınlar minimum 97 maksimum 190 puan, erkekler minimum 97 maksimum

190 puan ve toplamda minimum 97 maksimum 190 puan almıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri Temmuz–Aralık 2016 tarihleri arasında araştırmacılar tarafından Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi kampüsünde rastlanılan, araştırmaya dahil edilme kriterlerini taşıyan ve araştırmaya dahil olmaya gönüllü olan 17-78 yaş arasındaki bireylerin öz bildirimlerine dayalı olarak toplanmıştır. Görüşmeler her bir kişi için yaklaşık 5-10 dakika sürmüştür.

Verilerin Değerlendirilmesi

Toplanan veriler SPSS 20,0 paket programı ile değerlendirilmiştir. Veriler değerlendirilirken sayı, ortalama, Ki-kare, yüzdelik dağılım, ve *t* testi kullanılmıştır.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmaya başlamadan önce, Erzurum Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Etik Kurul Başkanlığı'ndan 2016/07/04 nolu etik kurul onayı ve gerekli izinler alınmıştır. Araştırma verilerini toplamaya başlamadan önce; katılımcılara araştırma hakkında bilgi verilerek ve katılımcıların sözel onayları alınarak “Bilgilendirilmiş Onam İlkesi”ne; katılımcılara istedikleri zaman araştırmadan çekilebilecekleri belirtilerek “Özerklik İlkesi”ne; bireysel bilgilerin korunacağı söylenerek “Gizlilik ve Gizliliğin Korunması İlkesi”ne; elde edilen bilgilerin ve cevaplayanların kimliğinin gizli tutulacağı belirtilerek “Kimliksizlik ve Güvenlik ilkesi”ne uyulmasına özen gösterilmiştir.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Grupların tanıtıcı özelliklerinin karşılaştırılması tablo 1’de verilmiştir. Kadınların %39,9’unun 18-27 yaş grubunda, %34,8’inin üniversite mezunu, %59,2’sinin evli, %35,6’sının işçi olduğu, %57,5’inin ilde yaşadığı saptanmıştır. Kadınların %47,7’sinin annesinin, %47,1’inin babasının ilkökul mezunu olduğu, %73,3’ünün gelir

durumunun orta düzeyde olduğu bulunmuştur. Erkeklerin %31,5’inin 18-27 yaş grubunda, %32,9’unun üniversite mezunu, %65’inin evli, %33,7’sinin işçi olduğu, %63,8’inin ilde yaşadığı, %39,1’inin annesinin, %44,2’sinin babasının ilkökul mezunu olduğu, %69,4’nün gelir durumunun orta düzeyde olduğu bulunmuştur (Tablo 1).

Tablo 1. Grupların Tanıtıcı Özelliklerinin Karşılaştırılması

Özellikler	Kadın (n=348)		Erkek (n=337)		Test ve p değeri
	n	%	n	%	
Yaş Grup					X ² =5,85
18-27	139	39,9	106	31,5	p=0,11
28-37	78	22,4	79	23,4	
38-47	54	15,5	64	19,0	
48 ve üstü	77	22,2	88	26,1	
Eğitim Durumu					X ² =4,91 p=0,17
İlkokul	107	30,7	84	24,9	
Ortaokul	42	12,1	48	14,3	
Lise	78	22,4	94	27,9	
Üniversite	121	34,8	111	32,9	
Medeni Durum					X ² =2,43 p=0,11
Bekar	142	40,8	118	35,0	
Evli	206	59,2	219	65,0	
Meslek					X ² =5,97 p=0,20
İşsiz	29	8,4	14	4,2	
Memur	69	19,8	75	22,3	
Serbest meslek	69	19,8	74	22,0	
İşçi	124	35,6	114	33,7	
Diğer (öğrenci,emekli, özel sektör)	57	16,4	60	17,8	
Yerleşim Yeri					X ² =4,75 p=0,09
İl	200	57,5	215	63,8	
İlçe	99	28,4	91	27,0	
Köy	49	14,1	31	9,2	
Anne Eğitim Durumu					X ² =8,14 p=0,08
Okuma yazma bilmeyen	113	32,5	121	35,9	
İlkokul	166	47,7	132	39,1	
Ortaokul	34	9,8	45	13,4	
Lise	31	8,9	29	8,6	
Üniversite	4	1,1	10	3,0	
Baba Eğitim Durumu					X ² =3,69 p=0,44
Okuma yazma bilmeyen	62	17,8	71	21,1	
İlkokul	164	47,1	149	44,2	
Ortaokul	58	16,7	50	14,8	
Lise	49	14,1	44	13,1	
Üniversite	15	4,3	23	6,8	
Gelir Durumu Algısı					X ² =1,93 p=0,37
İyi	70	20,1	72	21,4	
Orta	255	73,3	234	69,4	
Kötü	23	6,6	31	9,2	

Grupların GGSDZÖ alt boyut ve toplam puan ortalamaları karşılaştırıldığında; kadınların ölçek toplam puan ortalaması 140,10±17,46; erkeklerin ise 139,48±17,96 olduğu bulunmuştur. Kadınların iyimserlik/ruh halinin düzenlenmesi alt boyutu 42,71± 6,11, duyguların kullanımı alt boyutu 19,56±3,81, duyguların değerlendirilmesi alt boyutu 29,80±5,15;

erkeklerin iyimserlik/ruh halinin düzenlenmesi alt boyutu 42,35±7,05, duyguların kullanımı alt boyutu 19,35±3,43, duyguların değerlendirilmesi alt boyutu 30,28±5,66 olduğu bulunmuştur. Grupların GGSDZÖ alt boyut ve toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bulunmuştur (p>0,05) (Tablo 2).

Tablo 2. Grupların GGSDZÖ Alt Boyut ve Toplam Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Ölçek	Kadın	Erkek	Test ve p değeri
Alt Boyutlar			
İyimserlik/Ruh Halinin Düzenlenmesi	42,71±6,11	42,35±7,05	t=0,72, p=0,47
Duyguların Kullanımı	19,56±3,81	19,35±3,43	t=0,77, p=0,68
Duyguların Değerlendirilmesi	29,80±5,15	30,28±5,66	t=1,16, p=0,24
TOPLAM	140,10±17,46	139,48±17,96	t=0,45, p=0,68

Araştırma sonucunda elde edilen veriler ilgili literatür bulguları ile tartışılmıştır.

Literatürde duygusal zeka ile ilgili araştırmalar yapılmıştır.²⁵⁻³⁰ Karakaş ve Küçüköğlü (2011) bir eğitim hastanesinde çalışan hemşirelerin duygusal zeka düzeylerini araştırdıkları, Tamdağ ve ark.'nın (2014) hemşirelik bölümü öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ve etkileyen faktörlere baktığı araştırmalarda erkek öğrencilerin duygusal zeka puan ortalamalarının kadın öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.^{7,31} Shuttle ve ark.'nın 2001'de ve Acar'ın 2002'de yapmış olduğu araştırmalarda ise cinsiyet ile duygusal zeka puanları arasında herhangi bir ilişki bulamadıklarını bildirmişlerdir.^{29,30} Göçet'in 2006 yılında, Austin ve ark.'nın 2007'de, Erdoğan'ın 2008 de, Ünsar ve ark.'nın 2009'da, Sevindik ve ark.'nın 2012 ve Eraslan'ın 2016' da yapmış oldukları araştırma bulgularında kadınların duygusal zeka ölçek toplam puan ortalamalarının erkeklere göre yüksek olduğu bulunmuştur.^{8,25-28,32} Bu araştırmada ise kadın ve erkeklerin duygusal zekâ puan ortalamalarının benzer olduğu saptanmıştır.

Grupların GGSDZÖ iyimserlik/ ruh halinin düzenlenmesi alt boyut puan ortalamasında; kadınların ve erkeklerin neredeyse eşit düzeyde puan ortalamasına sahip olduğu bulunmuştur. Yani her iki grubunda eşit derecede iyimser olduğu söylenebilir. Ancak Uğurlu ve Şakar'ın yapmış olduğu araştırma bulgularında erkek öğrencilerin iyimserlik/ruh halinin

düzenlenmesi alt boyut puan ortalamalarının kız öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur.³³ Bu farklılığın araştırmanın farklı bölgelerde, farklı zaman dilimlerinde ve farklı örneklemelerde yapılmış olmasından kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir.

Duyguların kullanımı alt boyut puan ortalaması kadın ve erkekte neredeyse eşit düzeyde bulunmuştur. Kadınlar ve erkeklerin hemen hemen eşit derecede duygularını kullanabilme yeteneğine sahip olduğu söylenebilir. Uğurlu ve Şakar'ın yapmış olduğu araştırmada ise kız öğrencilerin duyguların kullanımı alt boyut puan ortalamalarının erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu saptanmıştır.³³ Bu farklılığın Uğurlu ve Şakar'ın yapmış olduğu araştırmayı üniversite öğrencilerinde yaparken bu araştırmanın ise 17-78 yaş gurubu bireylerde yapılmıştır.³³ Bu durumun genç grupların daha duygusal olmasından kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir.

Duyguların değerlendirilmesi alt boyut puan ortalamasına bakıldığında ise erkeklerin puan ortalaması kadınlardan çok az yüksek bulunmuştur. Yani erkeklerin duygularını değerlendirmede kadınlara göre biraz daha yetenekli olduğu söylenebilir. Uğurlu ve Şakar'ın araştırma bulgusunda duyguları değerlendirme alt boyut puan ortalamasında kadınların erkeklerden daha yüksek olduğu bulunmuştur.³³ Araştırma bulgularındaki bu farkın kadın ve erkek arasındaki toplumsal cinsiyet algısından yani farklı bölgelerde farklı cinsiyet algılarından kaynaklanmış olduğu söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Cinsiyete göre duygusal zeka seviyeleri arasındaki farkı incelemek amacıyla yapılan bu araştırma sonucunda kadınlar ve erkeklerin duygusal zeka puan ortalamalarının birbirine yakın olduğu, ancak kadınların yine de erkeklerden çok az yüksek olduğu, kadın ve erkeklerin duygularını hemen hemen eşit derecede kullanabildiği ve eşit derecede iyimser oldukları ancak erkeklerin duygularını değerlendirmede kadınlara nazaran biraz daha yetenekli olduğu bulunmuştur.

Duygusal zekâyı kullanma, günümüzde iş hayatında başarılı olmanın bir anahtarı olarak görülmektedir. Kadınların duygularını yönetebilmek ve iş hayatındaki başarılarını artırabilmek için duygusal zekalarını geliştirmeleri sağlanabilir. Kadının yaşam dönemlerinin her birine dokunan ve destek olan ebelerinde duygusal zekalarını nasıl geliştirebileceğine yönelik beceriler kazanabilmeleri için ebelik eğitimi almaya başladığı yıllardan itibaren eğitim programlarında duygusal zekaya yer verilebilir.

KAYNAKLAR

1. Bar On R. (2006) "The bar-on model of emotional-social intelligence (ESI)". *Psicothema*,18,13-25.
2. Bekmezci H, Ejder Apay S, Özkan H. (2014) "Duygusal zekâ ve ebelik". *HSP*; 1 (2) ,95-101.
3. Salovey P, Mayer JD. (1990) Emotional intelligence. *Imagination, Cognition and Personality*,9,185-211.
4. Kuzu A, Eker F. (2010) Hemşirelik öğrencilerinin duygusal zeka ve iletişim becerilerinin diğer üniversite öğrencileri ile karşılaştırılması olarak değerlendirilmesi. *HEMAR-G*, 14-29.
5. Babaoğlu E. (2010) Okul yöneticilerinde duygusal zeka. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 119-36.
6. Yılmaz Karabulutlu E, Yılmaz S, Yurttaş, A. (2011) Öğrencilerin duygusal zeka düzeyleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişki. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 2 (2), 75-9.
7. Tambağ H, Kaykunoğlu M, Gündüz Z, Demir Y. (2014) Hemşirelik öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ve etkileyen faktörler. *Hemşirelik Eğitim ve Araştırma Dergisi*,11 (1), 41-6.
8. Sevindik F, Uncu F, Güneş Dağ D. (2012) Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin duygusal zeka düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Tıp Dergisi*; 26, 21-26.
9. Karaman Özlü Z, Avşar G, Gökalp K, Ejder Apay S, Şahin Altun Ö, Yurttaş A. (2016) Comparison of the emotional intelligence levels of students receiving education in different fields. *Education Research International*; 1-5.
10. Ergün O. (2016) Ergenlerde duygusal zeka özellikleri ile psikolojik sağlanlık arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi İstanbul, İstanbul Arel Üniversitesi.*
11. Tatar A, Tok S, Saltukoğlu G. (2011) Gözden geçirilmiş schutte duygusal zeka ölçeğinin türkçe'ye uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Klinik Psikofarmakoloji Bülteni*, 21, 325-38.
12. Sakar T, Özorhan EY. (2014) Duygusal zekanın gelişimi ve sağlık alanında duygusal zekaya bakış. *Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi*, 1, 78-92.
13. M.E.B. Semineri (2006) "Yeni Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık Programı Eğitim Semineri", İzmir.
14. Cadman C, Brewer J. (2001) Emotional intelligence: a vital prerequisite for recruitment in nursing. *Journal of Nursing Management*; 9 (6) ,321-4.
15. Simpson R, Keegan A. (2002) How connected are you? Employing emotional intelligence in a high-tech world. *Nursing Administration Quarterly*, 26 (2) , 80-6.
16. İşmen E. (2001) Duygusal zeka ve problem çözme. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 13, 111-4.
17. Brackett MA, Rivers SE, Salovey P. (2011) Emotional intelligence: implication for personal, social, academic, and workplace success *Social and Personality Psychology Compass*, 5,88- 103.
18. Cejudo J. (2016) Relationship between emotional intelligence and mental health in school counselors. *Electronic journals of Research in Educational Psychology*,14 (1) ,131-154.
19. Vishavdeep, Sharma S, Das K, Malhi P, Ghai S. (2016) A Pre experimental study to assess the effect of emotional intelligence skill training on emotional intelligence of undergraduate nursing students. *International Journal of Nursing Education*,8 203-8.
20. Kılıç ED, Önen Ö. (2009) Öğretmen adaylarının duygusal zeka düzeyleri ve etik muhakeme yetenekleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6, 123-63.

21. Atilla G, Çarıkcı İH, Erdem R. (2013) Hastanelerde duygusal zeka-hasta memnuniyeti ilişkisi: Isparta il merkezi örneği. Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi; 5, 91-107.
22. Gürşen OS. (2009) Müzik öğretmeni adaylarının duygusal zeka ile akademik ve çalgı başarı düzeyleri arasındaki ilişki. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 19, 85-96.
23. Schutte NS, Malouff JM, Hall LE, Haggerty DJ, Cooper JT, Golden CJ, Dornheim L. (1998) Development and validation of a measure of emotional intelligence. *Personality and Individual Differences*, 25,167-77.
24. Austin EJ, Saklofske DH, Huang SH, McKenney D. (2004) Measurement of Trait emotional intelligence: testing and cross- validating a modified version of schutte et al.'s measure. *Personality and Individual Differences* 555-62.
25. Göçet E. (2006) Üniversite öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ile stresle başa çıkma tutumları arasındaki ilişki. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans Tezi. Sakarya.
26. Ünsar S, Fındık YÜ, Sadırlı KS, Erol Ö, Ünsar S. (2009) Edirne sağlık yüksekokulu öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri. *Üniversite ve Toplum*, 9 (1) ,13-27.
27. Erdoğan YM. (2008) Duygusal zekanın bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 23, 62-76.
28. Austin EJ, Evans P, Magnus B, O'Hanlon K. (2007) A Preliminary study of empathy emotional intelligence and examination performance in MBChB student. *Medical Education*; 41 (7) ,684-9.
29. Schutte NS, Malouff JM, Bobik C, Coston TD, Greeson C, Jedlicka C, et al. (2001) Emotional intelligence and interpersonal relations. *The Journal of Social Psychology*,141 (4) ,523-36.
30. Acar F. (2002) Duygusal zeka ve liderlik. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12, 53-68.
31. Karakaş SA, Küçüköğlü S.(2011) Bir eğitim hastanesinde çalışan hemşirelerin duygusal zeka düzeyleri. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*,14 (3) ,8-13.
32. Eraslan M. (2016) Gençlerde duygusal zekâ ve empatik eğilim düzeylerinin yaş, cinsiyet ve spor yapma değişkenlerine göre incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24 (4) ,1839-52.
33. Uğurlu FM, Şakar M. (2015) Spor yapan ve spor yapmayan üniversite öğrencilerinin duygusal zeka ve mutluluk düzeylerinin karşılaştırılması. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 17, 461-69.